

14. HAFTA

Atatürk İlkeleri
(Devletçilik, Cumhuriyetçilik, İnkılapçılık)

Devletçilik

1923'lerde uygulanmaya konulmayan devletçilik politikası bazı yeni şartların hızlandırıcı etkisiyle 1930'llarda ele alınabilmiş ve benimsenmiştir. Çünkü bu dönemde özel kesimin ülke sanayisini kalkındırması imkânsızdı. Atatürk bu durumu tespit etmiş ve Türkiye'de ancak devletçilik uygulamasıyla sanayinin geliştirileceğine inanmıştır.

Devletçilik

1931 yılında Devletçilik, bir ilke olarak benimsenirken bu ilkenin de sınırları çok net ve özenle çizildi. Böylece devletle özel girişim arasında uyumlu bir ekonomik sistem doğmaya başladı. Atatürk, devletçiliği şöyle tanımlamaktaydı: "Türkiye'nin uyguladığı devletçilik sistemi, 19.asırdan beri sosyalizm nazariyelerinin ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu Türkiye'nin gereksinimlerinden doğmuş ve Türkiye'ye has sistemdir.

Devletçilik

Atatürk'e göre uygulanması öngörülen devletçilik prensibi; bütün üretim ve dağıtım araçlarını kişilerden alarak, milleti büsbütün başka esaslara göre düzenlemek amacı güden sosyalizm prensibine dayalı kolektivizm yahut komünizm gibi özel ve kişisel ekonomik teşebbüs ve faaliyete meydan bırakmayan bir sistem değildir.

Devletçilik, kişisel çalışmayı ve faaliyeti esas tutmakla beraber, mümkün olduğu kadar az zaman içinde milleti refaha, memleketi bayındırlığa erdirmek için milletin genel ve yüksek çıkarlarının gerektirdiği işlerle, özellikle ekonomik alanda devleti fiilen ilgili kılmaktır. Ekonomi alanında devletin ilgisi doğrudan yapıcılık olduğu kadar özel teşebbüsü teşvik ve yapılanları düzenleme ve kontrol de etmektir.

Cumhuriyetçilik

Atatürk'ün tanılamasına göre “Türk ulusunun karakter ve adetlerine en uygun olan yönetim, Cumhuriyet yönetimidir”.

“Cumhuriyette son söz, ulus tarafından seçilmiş meclistedir, ulus adına her türlü yasaları o yapar, hükümete güven oyu verir ve düşürür. Millet, vekillerinden memnun olmazsa, belirli süreler sonunda başkalarını seçer.

Cumhuriyetçilik

Cumhuriyet, seçim esasına dayalı bir yönetim biçimi olmakla birlikte ruhunu oluşturan demokrasidir. Demokratik cumhuriyetin iki önemli özelliği şunlardır:

- 1) Açık ve eşit bir seçime dayalı olması. Cumhuriyetçilik değişik siyasal düşüncelerin örgütlenerek seçimlere katıldığı bir düzendir. Ve seçimler halka açık biçimde uygulanır.
- 2) Kişi hak ve özgürlüklerinin güvence altında olması.

ARALIK 1934 (Kadınlara seçme-seçilme hakkı): Uzun bir mücadeleden sonra 1934 yılında yapılan anayasa değişikliğiyle, Türk kadınları seçme ve seçilme hakkı kazandı. Şubat 1935'te yapılan seçimlerde kadınlar ilk defa oy kullandı. Zonguldak'ta bir sandık.

#)

İnkılapçılık

İnkılâp kelimesi, batı dillerindeki Revolution kelimesine karşılık olmak üzere kullanılan bir sözcüktür. Zamanla bu kavramın çeşitli tanımlamaları yapılmıştır. Sözlüklerde İnkılap, köklü tedbirlerle kısa sürede meydana gelen önemli değişiklikler, büyük yenilik veya ayaklanma sonucu iktidarı ele geçiren kimselerin toplumda ani ve derin siyasi, iktisadi, sosyal değişiklikler yapması sonucu ortaya çıkan tarihi olayların tümü şeklinde belirtilmiştir.

İnkılâp, her şeyden önce bozuk bir yapıyı ortadan kaldırmaya yönelik, milletin katılımıyla meydana gelen bir harekettir. Yapıcı yönüyle de halkın katılımı ile ülkede yeni bir siyasal, sosyal ve ekonomik bir yapının oluşturulmasıdır. İnkılâp, kadro işidir. İnkılâbı gerçekleştiren bu kadro içinde her meslekten, her sosyal tabakadan insan bulunabilir.

#)

İnkılapçılık

19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin, içine düştüğü buhrandan kurtulabilmesi amacıyla, devlet adamları tarafından yenileşme ve değişim adı altında bir çok yenilik hareketleri görülmüştür. Bu yeni yaklaşım kendine has, orijinal, etkileyici bir yapıyı ortaya çıkarmaktan çok, parça parça alıntılar şeklinde belirmiş ve toplumun yapı unsurlarında değişiklik yapmak, sosyal sistemde kalıcı reformlar gerçekleştirmek şeklinde bir uygulama haline dönüşmemiştir.

Osmanlının en yenilikçi padişahı

#)

İnkılapçılık

- ⇒ Atatürk, Türk inkılâbının amacını “Yapmakta olduğumuz ve yaptığımız inkılâpların gayesi Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağımıza uygun bütün anlam ve biçimiyle medeni bir toplum haline ulaştırmaktır” diyerek inkılâpların temelinde yatan espriyi veciz bir şekilde belirtmiştir.
- ⇒ Atatürk’ün bu açıklamalarından ve diğer konuşmalarındaki görüşlerinden hareket ederek onun Türk İnkılâbından beklentilerini şu şekilde ortaya koyabiliriz:
- ⇒ Yeni ve modern Türk Devleti’nin kurulması,
- ⇒ Batı uygarlığını meydana getiren ilim ve vasıtaya bağlanması,
- ⇒ Yeni Türk Devleti’nin kanun ve teşkilatının dünya ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi,
- ⇒ Bilimin hayat için tek yol göstericisi olarak kabul edilmesi

DEĞERLENDİRME SORULARI

1.

Aşağıdakilerden hangisi, Cumhuriyetçilik İlkesi'nin tamamlayıcısı niteliğindedir?

- ☐ A) Akılcılık ve bilimsellik
- ☐ B) Çağdaşlık ve Batılılaşma
- ☐ C) Yurtta barış-dünyada barış
- ☐ D) Sağlıklı bir demokratik yapı

2.

**1930'lu yıllarda dünyada yaşanan ekonomik bunalım
ülkemizde aşağıdakilerden hangisinin uygulamasını zorunlu
kılmıştır?**

- ☐ A) Halkçılık
- ☐ B) Laiklik
- ☐ C) İnkılâpçılık
- ☐ D) Devletçilik

3.

Mustafa Kemal'in "Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak için, çağın gerektirdiği yenilikleri gerçekleştirmek zorunludur." Sözü aşağıdaki ilkelere hangisi ile ilgilidir?

- ☐ A) Halkçılık
- ☐ B) İnkılâpçılık
- ☐ C) Devletçilik
- ☐ D) Cumhuriyetçilik

4.

Mustafa Kemal “Özel sermayeyi ve kişisel girişimleri esas tutmak, ama büyük bir ulusun ve geniş bir memleketin tüm gereksinimlerini göz önünde tutarak memleket ekonomisini devletin elinde bulundurmak” sözleriyle aşağıdaki ilkelerden hangisini açıklamaktadır?

- ☐ A) Milliyetçilik
- ☐ B) Laiklik
- ☐ C) Devletçilik
- ☐ D) İnkılâpçılık

5.

Demokrasinin temel ilkelerinden olan “halk egemenliđi” Atatürk ilkelerinden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- ☐ A) Devletçilik
- ☐ B) Devrimcilik
- ☐ C) Cumhuriyetçilik
- ☐ D) Laiklik

6.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yeni kurumları ile çağdaş bir yapıya kavuşması öncelikle aşağıdaki ilkelere hangisinin uygulanmasıyla gerçekleşmiştir?

- ☐ A) Halkçılık
- ☐ B) Milli Egemenlik
- ☐ C) Devletçilik
- ☐ D) İnkılapçılık

CEVAP ANAHTARI

1- D

4- C

2- D

5- C

3- B

6- D

14. Hafta Ders Konuları Burada Sonlanmaktadır

HOŞÇAKALIN